

НИВОИ У НАЦИОНАЛНОМ ОКВИРУ КВАЛИФИКАЦИЈА

Приложена табела даје предлоге за дескрипторе 4 нивоа стручних квалификација у НОК-у. Касније ће бити речи зашто се баш ови нивои сматрају неопходним (очигледно је питање да ли је пожељно представљати овде први ниво).

Дескриптори су израђени на основу:

- Дискусије у оквиру фокус групе ;
- Прочавања постојеће *номенклатуре* ;
- Смерница постојећег (јул 2005.) нацрта Европског оквира квалификација (ЕОК).

Циљ је осврнути се на постојеће нивое у Србији укључујући «старо» двогодишње стручно образовање (које наравно многи грађани поседују, док садашњи ученици не следе тај пут). Циљ је описати шта је намера у смислу шта желимо да постигнемо овим квалификацијама што подразумева доста расправе са темом да ли оне заправо испуњавају свој циљ. Додатни циљ је описати их на начин који ће бити разумљив и осталима у Европи, користећи идеје из ЕОК-а.

Прва табела дели описе на области које смо користили – образовање (знање и вештине); улоге на послу (одговорност и решавање проблема); шансе за напредовањем у образовању и струци . Друга табела представља синтезу прве где је дат појединачан дескриптор за сваки ниво, што би била званична верзија.

Није намера раздвајати дескрипторе у 6 области како је то тренутно представљено у ЕОК-у. Постоје два разлога за то:

- Не постоји захтев нити очекивање према ЕОК-у да ће државе тако радити, и заиста ће само неколико њих (можда чак ниједна) тако и урадити;
- Тренутне области ЕОК-а ће се можда и променити као резултат текућих консултација.

Но, видећете да је овде представљеним дескрипторима покривена већина области дата у ЕОК-у – вештине, знање, аутономија и одговорност, компетенција учења, комуникација и друштвене компетенције, професионалне и стручне компетенције (спектар процедура за решавање проблема).

ЏОН ВЕСТ

Јул 2006. године

НАЦРТ

РАЗРАЂЕНА (ПОЈАШЊЕНА) ВЕРЗИЈА

НИВО	Одреднице образовања/рада*	ОБРАЗОВАЊЕ	УЛОГЕ НА ПОСЛУ	НАПРЕДОВАЊЕ
I	<i>Предвиђа до 2 године стручног образовања</i> <i>Руковалац / Помоћник</i>	Користи основно, функционално, стручно знање и заједничке мануелне вештине за специфично подручје занимања на систематичан и поуздан начин. Способан да разуме усмене и писмене инструкције.	Поуздано обавља рутинске задатке на послу у датој ситуацији као део тима или асистира надређеним радницима. Способан да идентификује када се појави проблем и адекватно извести остале о томе.	Припрема ученика да даље развија своје компетенције у овој области и да уз даљу обуку и искуство стекне више одговорности .
II	<i>Предвиђа до 3 године стручног образовања</i> <i>Обучен радник/занатлија</i>	Примењује систематизовано стручно знање у датој области, релевантне теорије и бира одговарајућа средства и методе. Користи добро дефинисане вештине занимања, релевантне кључне компетенције и ставове на координисан начин.	Независно и примењиво коришћење специфичног оквира вештина у различитим контекстима. Користи успостављене процедуре да идентификује и примени специфичне вештине и одређене проблеме који се могу појавити у непредвиђено време.	Омогућава ученику да има користи од стеченог искуства које води ка вишим нивоима компетенција у датој области и усмерава даље мање обучене раднике. Ако постоји заинтересованост омогућена је проходност ка обукама и раду ширим, повезаним областима.
III	<i>Предвиђа до 4 године стручног образовања</i> <i>Техничар</i>	Поседује знање из широке стручне области омогућавајући разумевање техничких и административних процеса. Примењује знање заједно са техничким вештинама и рангом кључних компетенција у одговарајућим околностима.	Ради независно и упућује друге у успостављени систем контроле. Обаља редовну контролу и идентификује широк спектар проблема, одређујући начине за решавање, примењујући процедуре на одговарајући начин. Предлаже побољшања у оквиру успостављеног процеса.	Омогућава напредовање и проходност у вишем и високом образовању. Уз искуство и одговарајућу обуку развиће специфичне техничке вештине и/или преузети одговорност за надзор тимова и процесе контроле.
IV	<i>Виша школа</i> <i>Сениор техничар (техничар са вишом школом)</i>	Поседује и примењује специјалистичко или стручно знање на вишем нивоу уз одређени степен потпуног разумевања теоретских основа, заједно са релевантним техничким вештинама .	Надгледа остале или интервенише као надлежна особа у процесу рада или води специфичне процесе у оквиру своје струке. Поштује критичке аспекте рада и предвиђа могуће проблеме користећи спектар	Омогућава проходност и напредовање ка факултету. Уз искуство и обуку може унапредовати до позиције признатог експерта у одређеној области, шефа техничког одељења или мањих

* Референце се односе само на постојећи систем и не чине део дескриптора .

НАЦРТ

			техника за решавање.	позиција у оквиру руководства организације.
--	--	--	----------------------	---

НАЦРТ

НИВОИ ОКВИРА СТРУЧНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У СРБИЈИ

РЕЗИМЕ (ЗВАНИЧНА ВЕРЗИЈА)

НИВО	ДЕСКРИПТОР
I	Препознаје функционално знање и вештине које се редовно користе у специфичној области занимања, укључујући способност разумевања детаљних инструкција и идентификовања оперативних проблема. Одговорност и поузданост се стичу уз надзор или у контролисаној средини. Начини даљег образовања су јасно дефинисани.
II	Препознаје систематизовано знање и специфичне вештине у дефинисаном стручном подручју, уз примену неопходне теорије. Компетенција за независно обављање задатака и решавања проблема када је то потребно у подручју занимања. Доступни начини даљег образовања захтевају избор и иницијативу.
III	Препознаје релевантно знање у ширем подручју струке заједно са техничким вештинама и теоретским разумевањем процеса рада. Компетенција идентификовања широког спектра проблема и начина усавршавања која се захтева у оквиру административног и система контроле, уз способност предлагања мера и потребних ресурса који се односе на њих. Може се захтевати и способност давања инструкција и усмеравања осталих. Доступни начини даљег образовања захтевају посвећеност и основе теоретског разумевања.
IV	Препознаје примену спејиластичког и на вишем нивоу знања и техничких вештина, уз поштовање теоретских основа. Захтева се компетенција вођења и усмеравања обучених тимова, као и предвиђање критичких проблема у оквиру специфичног подручја, као и спецификовање начина како их решити. Доступни начини даљег школовања захтевају само-усмеравање и способност развијања даљег теоретског разумевања.